

Hướng dẫn cách trồng và chăm bón bí đỏ - bí ngô

Cây bí ngô, bí đỏ tương đối dễ trồng và dễ chăm sóc, có thể trồng với diện tích rộng mang đến nguồn lợi kinh tế rất cao. Ngoài ra, mọi người cũng có thể trồng bí ngô tại nhà để cung cấp thực phẩm sạch và an toàn, tiết kiệm kinh phí cho gia đình. Tại bài viết này Hội nuôi trồng sẽ hướng dẫn cho bạn cách trồng bí đỏ và chia sẻ kinh nghiệm trồng bí ngô tại nhà hiệu quả.

1. Một số điều cần biết khi trồng bí đỏ

Bí một số loại giống như bí đỏ trái dài, bí đỏ hồ lô, bí ngô khổng lồ xuất xứ từ Mỹ, bí đỏ Nhật, bí ngô cao sản và một số giống bí ngô lai khác.

Bí đỏ được trồng thích hợp ở các vùng khí hậu nhiệt đới. Cây bí ngô trồng được quanh năm, tuy nhiên tốt nhất là trồng bí đỏ vào mùa khô hơn là mùa mưa rét, vì thời tiết lạnh sẽ khiến bí ngô khó ra hoa, thụ phấn và đậu quả.

Địa điểm trồng bí ngô phải ở nơi có nhiều ánh sáng và không gian để cây leo, có thể để cây leo dưới mặt đất hoặc làm giàn cho cây leo. Nếu trồng tại nhà thì có thể trồng trong các thùng xốp lớn.

Bí đỏ có bộ rễ tốt với khả năng chống khô hạn rất cao, tuy nhiên lại không chịu được ngập úng, do vậy đất trồng bí đỏ phải là nơi khô ráo, đất giữ ẩm và thoát nước tốt. Muốn trồng bí đỏ đạt năng suất cao cần phải làm đất thật kỹ và tơi xốp. Độ PH của đất phải từ 5,5 - 7,5.

Bí đỏ hay bí ngô không kén đất trồng, có thể trồng trên đất ruộng, tuy nhiên để bí đỏ cho năng suất cao thì cần phải được trồng trên các loại đất thịt nhẹ, đất pha cát, loại đất có độ tơi xốp, khả năng hút ẩm cao, tuy nhiên phải chú ý không để đất bị ngập nước sẽ khiến cây bị thối rễ.

Bước 1: Ngâm hạt giống bí đỏ

Hạt giống bí đỏ bạn có thể mua ở chợ, siêu thị hoặc tự gây giống bằng việc lấy hạt từ những trái bí già rồi phơi khô để sử dụng làm hạt giống.

Ngâm hạt giống bí đỏ vào vào nước ấm 30 - 35°C từ 6 - 8 tiếng, sau đó vớt hạt ra rửa lại bằng nước sạch và ủ vào khăn ẩm ở nhiệt độ 20 - 25°C trong 1 đêm. Kiểm tra thấy hạt giống nứt nanh thì đem gieo vào bầu đất.

Bước 2: Gieo hạt bí đỏ

Có thể sử dụng khay chậu, thùng xốp hoặc bầu đất để gieo hạt, lưu ý đất gieo hạt cần phải là đất sạch và nhiều dưỡng chất, bạn có thể mua các loại đất hữu cơ có bán ở trên thị trường như đất Tribat, Multi,... Hoặc nếu sử dụng đất bình thường thì cần phải xử lý đất bằng việc rải vôi trộn vào đất phơi nắng 10 - 15 ngày để diệt mầm bệnh có trong đất, sau đó bón lót cho đất gieo bằng tro trấu, mùn cưa hoặc xơ dừa với phân chuồng ủ hoai để tăng cường chất dinh dưỡng cho đất gieo hạt.

Tạo lỗ sâu khoảng 1cm rồi gieo hạt bí đỏ đã ngâm ủ vào khay chậu gieo, mỗi lỗ gieo 1 - 2 hạt và phủ một lớp đất mỏng lên.

Khi gieo xong phun nước cho đất ẩm. Đặt chậu ươm bên cạnh nơi có ánh nắng ấm để thúc đẩy việc nảy mầm. Có thể rải Basudin vào đất để phòng trừ kiến gây hại.

Bước 3: Trồng bí đỏ

Sau khi gieo hạt bí đỏ được khoảng 7 - 10 ngày sẽ cho cây có từ 2 - 3 lá nhám thì tiến hành bứng cây ra trồng vào ruộng, hoặc trồng riêng vào từng chậu, thùng xốp, xô nhựa cỡ lớn.

Lưu ý trước khi trồng cây khoảng 10 ngày thì phải làm đất trồng thật kỹ, dọn dẹp cỏ rác, bón vôi, phân chuồng ủ hoại và phân lân vào đất cày xới đều cho đất tơi xốp. Nếu trồng tại nhà trong thùng xốp thì chỉ cần làm đất sạch, bón lót vôi, phân chuồng và mùn mục hoặc xơ dừa, xới đất cho tơi xốp rồi phơi nắng 10 - 15 ngày trước khi trồng cây con.

Tiến hành làm luống cho đất trồng, lên luống cao 20 - 30cm, liếp rộng khoảng 3m, hàng cách hàng 5 - 6m, mỗi cây cách nhau 50 - 80cm. Nếu trồng vào mùa mưa thì nên làm rãnh sâu giữa 2 liếp và làm mương thoát quanh ruộng để thoát nước tránh ngập nước khiến cây bị thối rễ.

Tạo hố đất sâu, nhấc nhẹ bầu cây bí đỏ và vùi kín bầu cây dưới đất, đôn cho chặt gốc. Phủ rơm rạ, gỗ mùn, cỏ khô xung quanh gốc để giữ ẩm cho cây.

Nên trồng cây vào buổi chiều mát khi nắng đã tắt. Khi trồng cây con xong cần tưới nước mỗi ngày 2 lần và che phủ tạo bóng râm trong 1 tuần đầu để cây con hồi sức.

2. Chăm sóc cây bí ngô

Tưới nước

Bí đỏ không cần phải tưới nước nhiều, chỉ cần tưới đủ 2 lần mỗi ngày vào 7 - 10 ngày đầu khi trồng cây con để cây hồi sức, sau đó có thể cách 2 - 3 ngày tưới nước 1 lần. Tuy nhiên vào thời điểm bí đỏ ra hoa thì cần phải tưới nhiều nước để cung cấp độ ẩm cho cây ra hoa, thụ phấn.

Vào mùa mưa thì cần chú ý vun luống cho cây cao để tránh bị ngập úng, không được để tình trạng đất bị ngập nước gây thối rễ và cũng không được để đất quá khô sẽ khiến cây bị còi cọc và cho ít trái.

Bón phân

Sau khi trồng cây con được 3 - 4 lá thật thì sử dụng phân DAP pha loãng với nước để tưới vào gốc cây, chú ý tránh tưới vào lá cây. Kết hợp làm cỏ, vun xới gốc cho cây.

Chế độ phân bón cho cây bí đỏ chia làm 3 lần theo định kỳ:

Bón thúc lần 1: Khi cây trồng được 15 ngày thì bón thúc lần 1 với phân chuồng ủ hoại + phân ure pha loãng với nước vào gốc cây, làm cỏ và vun đất vào gốc cho cây.

Bón thúc lần 2: Thời điểm cây trồng được 35 ngày thì tiến hành bón thúc lần 2 với phân chuồng ủ hoai + hỗn hợp phân đạm, ure, lân và kali, bón xung quanh gốc và lấp phủ đất, vun gốc cho cây.

Bón thúc lần 3: Khi cây trồng được 50 bón thúc lần 3 với hỗn hợp phân NPK, đạm, kali và urê pha với nước bón cho cây để tăng cường dưỡng chất nuôi cây ra hoa và cho quả. Có thể sử dụng phân chuồng ủ hoai, mùn mục hoặc tro trấu để bón vào gốc cây.

Ngoài các lần bón thúc trên thì có thể sử dụng một trong những loại thuốc Bayfolan, HVP, Komix, Bioted,... để phun lá định kỳ cách 7 - 10 ngày một lần để kích thích giúp cây khoẻ mạnh, tăng trưởng nhanh, cho năng suất cao.

Làm cỏ và cắt tỉa

Trồng bí đỏ có thể cho cây bò dưới mặt đất hoặc làm giàn cho cây leo, nếu làm giàn thì cần phải làm giàn chắc khỏe với độ cao từ 2 - 2,5m.

Lưu ý nếu thu hoạch đợt bí thì khi ngọn bò dài 50 - 60cm thì có thể thu hoạch ngọn bí, sau đó vun gốc và bón thúc đạm pha loãng với nước để tưới cây cho cây nhanh mọc đợt mới.

Khi bí bò dài khoảng 1m thì bắt đầu tiến hành đôn dây bí bằng cách khoan dây bí quanh gốc, lấp gốc bằng phân chuồng ủ hoai để giúp rễ bám sâu vào đất. Bấm ngọn cho cây phát triển nhánh, mỗi cây để lại từ 3 - 4 nhánh. Chỉnh dây bí dàn đều để dây không bò chông chéo lên nhau, cắt tỉa bớt lá già ở để ruộng bí thông thoáng.

Giai đoạn khi cây bí đỏ bắt đầu ra hoa thì ngưng đôn dây và cho bí leo lên giàn hoặc bò trên đất, kết hợp sửa dây và tỉa nhánh gốc và nhánh nhỏ, lá già, sâu bệnh giúp cây tập trung dinh dưỡng nuôi trái.

Giai đoạn cây ra hoa kết trái

Khoảng 30 - 35 ngày sau khi trồng thì cây bí đỏ bắt đầu nở hoa, ở cây bí đỏ thì tỉ lệ hoa đực nhiều hơn hoa cái, và thường thì hoa đực có sớm hơn hoa cái 2 - 3 ngày. Cây có thể tự thụ phấn nhờ côn trùng, hoặc bạn có thể tác động đến việc thụ phấn cho hoa bằng cách ngắt hoa đực, dùng cọ tăm bông dúi vào hoa đực để lấy phấn hoa và cọ vào nhụy của hoa cái để thụ phấn, chú ý nên tiến hành thụ phấn cho hoa vào buổi sáng sớm và vào lúc hoa cái nở nhiều. Đặc biệt là vào mùa mưa thì hoa rất khó tự thụ phấn nên cần phải thụ phấn thủ công sẽ cho năng suất cao hơn.

Sau khi cây thụ phấn thì cần cắt bỏ bớt hoa đực, tỉa bỏ các nhánh con, các lá già để tạo độ thông thoáng cho cây. Nếu trên cây đậu nhiều quả thì phải tỉa bớt quả non để tăng cường chất lượng cho các quả bí.

Tự thụ phấn hoa cho bí đỏ

Vào mùa mưa thì cần có biện pháp kê trái lên cao khỏi mặt đất để tránh việc quả bí đỏ tiếp xúc với đất ẩm hay bị ngập úng sẽ khiến trái bị thối làm giảm năng suất quả.

Phòng trị sâu bệnh ở bí đỏ

Bí ngô rất dễ chăm sóc và ít bị sâu bệnh, tuy nhiên nếu gặp điều kiện thời tiết không thuận lợi, chế độ tưới nước và phân bón không hợp lý thì có thể phát sinh ra một số vấn đề bệnh gây hại cho bí ngô cần đề phòng:

Các loại sâu đất, sâu xanh, sâu đục quả, bọ trĩ, rầy rệp, nhện đỏ,... để phòng ngừa những loại sâu bệnh này thì cần chú ý tưới nước đầy đủ cho cây trồng, cắt tỉa bớt lá già, vun đất cao cho gốc cây để tạo độ thông thoáng cho cây trồng. Nếu phát hiện sâu bệnh thì cần sử dụng một trong các loại thuốc diệt sâu bọ, rầy rệp như Actara, Confidor, Regent, Vertimec, Oshin, Trigard theo hướng dẫn trên bao bì.

Ở bí đỏ cũng thường xuất hiện bệnh sương mai, bệnh phấn trắng và bệnh chết cây con, để tìm hiểu nguyên nhân và biện pháp phòng trừ thì bạn nên đọc kỹ hướng dẫn tại bài viết này: Các bệnh gây hại ở cây bí đỏ.

Thu hoạch

Bí đỏ sau khi trồng khoảng 3 tháng sẽ cho thu hoạch, có thể thu hoạch bí đỏ được nhiều đợt tùy thuộc vào việc chăm sóc cây trồng. Tuy nhiên nếu muốn thu hoạch trái già để cất trữ được lâu hơn thì có thể đợi hơn 3 - 4 tháng khi trái già có vỏ cứng màu vàng, lớp vỏ có phấn trắng và cuống vàng.

Quả bí đỏ già có thể giữ làm giống để trồng các vụ sau bằng cách chọn trái lớn, già và không sâu bệnh, quả bí giống được thu hoạch và cất trữ ít nhất 1 tháng rồi mới bỏ ra lấy hạt giống. Mang hạt bí đỏ rửa sạch, phơi khô để cất làm hạt giống.

<https://dantocmiennui.vn/huong-dan-cach-trong-va-cham-bon-bi-do-bi-ngo/130929.html>